	2. Лавлок, Кристофер. Маркетинг услуг: персонал, технология, стратегия. -4-е изд./ Пер. с. англ. –М.: Изд. Дом «Вильямс», 2005 г. 3. Неруш Ю.М. Логистика в схемах и таблисах: Учебное пособие. – М.: 4. Практикум по логистике: Учебное вособие. – 2-е изд. перераб. и доп./Под ред. Б.А.Аникина. – М.: ИНФРА-М, 2006 г. 5. Смирнова Е.А. Управление цепями поставок: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2009.– 120 с. 6. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. — 503 с. 7. Кучаров А. С. Введение в логистику. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-250 б. 8. Karrieva Ya. K. Innovatsion logistika. Darslik. –T.: IQTISODIYoT, 2019. –288 b. 9. Xo'jaev F. Ye., Po'latxo'jaeva D. M., Aytieva S. A. Tijorat va servis logistikasi. O'quv qo'llanma.-T.:"Iqtisodiyot", 2020.-232 b. 10. Элдештейн Ю.М. Введение в логистику: учебное пособие/ Ю.М. Элдештейн; Краснояр. гос. аграр. ун-т – Красноярск, 2015. - 392 с **Axborot manbalari** 1. www.gov.uz 2. www.psa.uz 3. www.logistika.ru 4. www.logistics.ru 5. www.standart.uz 6. www.standart.com 7. www.iso.com 8. www.ziyonet.uz 9. www.lex.uz
7.	Fanning o'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024 yil "29" 08 dagi 1 - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 70-07-41).
8.	**Fan/ modul uchun mas'ul:** Boboyev N.– SamISI, "Marketing" kafedrasi dotsenti, i.f.n.
9.	**Taqrizchilar:** **Egamov R.M.** - Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti "Biznesni boshqarish" kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD. **Pardayev Sh.X.** – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali, Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasi dotsenti v.b., iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
rektori M.E.Po'latov
2024 yil «29» 08

Ro'yxatga olindi: №BD-60411700-2.08
2024 yil «29» 08

LOGISTIK TIZIMDA KONTROLLING

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalish: 60411700 - Logistika (yo'nalishlar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi CONLOG206	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 6	Kreditlar 6
Fan/modul turi Tanlov	Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 6

1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Logistik tizimda kontrolling	90	90	180

2.

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi ushbu o‘quv fani bakalavrlarda o‘qish jarayonida tanlangan mutaxassislik bo‘yicha asosiy kasbiy bilim va malakalarni shakllantirishdir. Talabalar yuk va yo‘lovchilarni tashishda nazorat qilish tizimlari, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini, logistika tizimlarini boshqarishning zamonaviy nazorat qilish usullaridan foydalangan holda operatsion logistika faoliyati samaradorligini monitoring qilish sohasida barqaror bilim va kasbiy ko'nikmalarni shakllantirishdir.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Logistik tizimda kontrolling nazariyasi

Logistika nazorati konsepsiyasining mohiyati. Kontrollingning rivojlanish tarixi: kontrollingning amerika va nemis modellari. O’zbekistonda nazorat qilish haqidagi qarashlarning evolyutsiyasi. Boshqaruv hisobi, rejalashtirish, nazorat va tartibga solish, axborot-tahliliy ta'minlash sohalarida nazoratning maqsadlari, vazifalari va funktsiyalari.

2-mavzu. Logistika korxonalarini boshqarish tizimida strategik va operativ nazorat

Boshqaruv tizimidagi strategik va operativ nazoratning mohiyati. Strategik nazorat jarayoni: nazorat qilinadigan miqdorlarni shakllantirish, nazorat bahosini o'tkazish, strategik nazorat natijalari bo'yicha qarorlar qabul qilish. Strategik nazorat vositalari: strategik balanslar usuli, balanslangan ko'rsatkichlar kartasi (BSS) tushunchasi. Korxonada operativ rejalashtirish, nazorat, moliyaviy (buxgalteriya) va boshqaruv hisobi, hisoboti jarayonlariga asoslangan operativ nazoratni amalga oshirish xususiyatlari.

3-mavzu. Korxonalarda obyektlarni nazorat qilish

Marketing va sotishni nazorat qilish. Moddiy resurslar bilan ta'minlanishini nazorat qilish. Korxonaning ishlab chiqarish faoliyatini nazorat qilish. Yetkazib berishni nazorat qilish. Moliyaviy nazorat. Xodimlarni nazorat qilish. Investitsiyalar va innovatsion jarayonlarni nazorat qilish.

bog'liq maqsadlarni belgilash va vazifalarni shakllantirish qobiliyati, asosiy vositalar va boshqarish usullari qo‘llash **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.**

4.

VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:

- ma’ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- esse, tezis va maqolalar yozish;
- seminar va treninglar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- loyiha ishi bajarish;
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar qilish;
- individual loyihalar va loyihalar tahlili;
- turli darajadagi testlarni yechish;
- misol va masalalar;
- jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5.

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirishi, ulardan amaliy topshiriqlarni bajarishda foydalana olishi, olingan natijalarni tahlil qilishi va to‘g‘ri rasmiylashtirishi, logistik jarayonlar va ularni optimallashtirish haqida mustaqil mushohada yurita olishi hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo‘yicha test yoki yozma ishni topshirishi kerak.

6.

Asosiy adabiyotlar

1. Boboyev N. Logistika. O‘quv qo‘llanma. - Samarqand: SamISI, 2021. - 330 b. **ISBN: 978-9943-7641-5-6**
2. Boboyev N. Logistika asoslari. Darslik - Samarqand: SamISI, 2023. - 292 b. **ISBN: 978-9943-9457-6-0**
3. Boboyev N. Logistika asoslari. O‘quv-uslubiy qo‘llanma (Praktikum)- Samarqand: SamISI, 2023. - 132 b. **ISBN: 978-9943-9457-6-0**
4. Герами В. Д., Колик А. В. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики Учебник и практикум для академического бакалавриата / — М.: Издательство Юрайт, 2023 — 510 с.
5. Лавриков И. Н. Транспортная логистика: учебное пособие / И. Н. Лавриков, Н. В. Пеньшин. – Тамбов: Изд-во ФГБОУ ВО «ТГТУ», 2016. – 92 с.
6. А.Г.Некрасов Л.Б. Миротин. Управление цепями поставок в транспортном комплексе . Учебное пособие для вузов . 2012, - 262 с.
7. Б.А.Аникин Т.А. Родкина. Основы логистики .Учебник .: 2013.
8. Е.А.Смировна .Управление цепями поставок .Учебное пособие: 2009.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Биржаков М.Б., Никифоров В.И. Индустрия туризма: перевозки: Учебно-методическое пособие. – Изд. 2-е перераб. и доп. – М., СПб.: Издат. Дом «Герда», «Невский фонд», 2003 г.

	3. Transport faoliyatining salbiy omillari. 4. Transport faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari, uning raqobatbardoshligi ko'rsatkichlari. Transport xizmati sifati. 5. Transport tizimi tushunchasi, uning tuzilishi, quyi tizimlarning xususiyatlari. Transportning tasnifi. 6. Yuk oqimi tushunchasi, yuk oqimlarining tasnifi. 7. Yuk oqimlarini o'rganish usullari 8. Transport strategiyasini ishlab chiqishning tarkibiy qismlari. 9. Transport turini tanlashga ta'sir qiluvchi omillar, transport xizmati ko'rsatuvchi provayderni (tashuvchini) tanlash mezonlari. 10. O'zbekiston Respublikasi transport kompleksining xususiyatlari. 11. Tovar moddiy resurslar tushunchasi. Tovar moddiy resurslarlarni turli mezonlarga ko'ra tasniflash. 12. Logistik tizimda kontrolling nazariyasi. 13. Logistika korxonalarini boshqarish tizimida strategik va operativ nazorat. 14. Korxonalarda obyektlarni nazorat qilish. 15. Rejalashtirish tizimi ta'minot zanjirlarida strategik va operatsion kontrolling. 16. Strategik kontrolling va strategik rejalashtirish. 17. Logistika faoliyatini operativ kontrolling va operativ rejalashtirish. 18. Logistik tizimlar modellari. 19. Logistika tizimini boshqarish uchun axborot ta'minoti. 20. Tarqatish tizimini tanlashda nazorat qilish: asosiy tamoyillar. 21. Logistik tizimni boshqarish xususiyatlari. 22. Logistika tizimida buyurtmalar bajarilishini nazorat qilish. 23. Logistika tizimida yetkazib berishni nazorat qilish. 24. Yuklarni tashishni tashkil qilish va boshqarishnda kontrolling. 25. Transport tizimlarining infratuzilmasini nazorat qilish. 26. Logistika tizimida qaytish oqimlarini nazorat qilish 27. Logistika funksional sikllari ko'rsatkichlari. 28. Logistika ekspertizasi, tahlili va auditi. 29. Logistik tizimlarda logistik ko'rsatkichlar kontrollingi. 30. Korxonaning logistika operatsiyalarini mahalliy baholash mezonlari tizimi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'rganish natijasida talaba: • logistik tizimlar tasnifini, logistik tizimlarda kontrolling, logistik tizim turini tanlash usullarini, tashuvchilarni tanlash usullari to'g'risida **tasavvurga ega bo'lishi;** • ma'lumotni tahlil qilish va ta'minot zanjirlaridagi haqiqiy yoki potentsial og'ishlarni aniqlash haqida **bilishi va ulardan foydalana olishi;** • tashkilotning logistika tizimlarida nazorat qilish xususiyatlari, logistika tizimlarini boshqarish sohasida professional funktsiyalarni amalga oshirish bilan

	4-mavzu. Rejalashtirish tizimi ta'minot zanjirlarida strategik va operatsion kontrolling Ta'minot zanjiri strategiyasini ishlab chiqish. Ta'minot zanjirini rejalashtirish turlari. Ta'minot zanjiri logistika auditi: ta'minot zanjiri resurslarining auditi va raqobatchilarning auditi. Ta'minot zanjiri strategiyasini amalga oshirish. **5-mavzu. Strategik kontrolling va strategik rejalashtirish** Strategik kontrolling mohiyati. Strategik kontrolling jarayonlarini modellashtirish. Strategik rejalashtirishda kontrollingning ahamiyati. Strategik kontrolling jarayonlarida raqamli texnologiyalar. **6-mavzu. Logistika faoliyatini operativ kontrolling va operativ rejalashtirish** Korxonaning logistika faoliyatida logistika resurslarini optimallashtirish. Moddiy resurslarni operativ rejalashtirish. Ishlab chiqarish ichidagi oqim jarayonlarini rejalashtirish va tashkil etish. Logistika tizimining moddiy resurslarga bo'lgan ehtiyojini aniqlash usullari. Logistika tizimini baholash mezonlari tizimi. **7-mavzu. Logistik tizimlar modellari** Chiziqli dasturlash muammosi(masalasi)ni shakllantirish. To'g'ridan-to'g'ri va dual masalalar. Optimal yechimning sezgirligini tahlil qilish. Transport modellari. Integratsiyalashgan ta'minot zanjiri modellari: Transport-ombor masalasi. **8-mavzu. Logistika tizimini boshqarish uchun axborot ta'minoti** ERP tizimiga asoslangan boshqaruv tizimining ishlashi. APS (Advanced Planning and Scheduling) - ishlab chiqarishni sinxron rejalashtirish tizimi. MES (ishlab chiqarishni amalga oshirish tizimlari) - ishlab chiqarish jarayonini boshqarish tizimi. Tovar oqimlari va zahiralarni boshqarish tizimini yaratish. **9-mavzu. Tarqatish tizimini tanlashda nazorat qilish: asosiy tamoyillar** Logistika taqsimot tizimini loyihalash. Logistika xizmati tizimini shakllantirish. Mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini nazorat qilish. Logistika xizmatlarining sifat darajasi ko'rsatkichlari. **10-mavzu. Logistik tizimni boshqarish xususiyatlari** Logistik tizimlarining asosiy turlari. Logistik tizimlarining asosiy xususiyatlari. Boshqaruv funksiyalari va ularni amalga oshirish. **11-mavzu. Logistika tizimida buyurtmalar bajarilishini nazorat qilish** Buyurtmalarni boshqarish texnologiyasi. Buyurtmalarni qayta ishlashda kompaniya bo'limlari o'rtasidagi o'zaro aloqa. Uzluksiz jarayon sifatida

buyurtmalarni boshqarish tizimining ishlashini monitoring qilish. Iste'molchi buyurtmasining bajarilishi vaqtini nazorat qilish. Logistikadagi vaqt sikllarining turlari. Buyurtmani bajarish vaqtini qisqartirish.

12-mavzu. Logistika tizimida yetkazib berishni nazorat qilish

Shartnomaviy ta'minot intizomiga rioya etilishini nazorat qilish. Logistika xizmatlarini tashkil etish jarayonida ekspeditorlik xizmatlarini nazorat qilish. TMS – transportni boshqarish tizimi – transportni boshqarish axborot tizimi.

13-mavzu. Yuklarni tashishni tashkil qilish va boshqarishnda kontrolling

Yuklarni tashishni qism(partiya)lar bo'yicha tashkil qilish va uning logistika jarayonlari samaradorligiga ta'siri. Yuk birliklarini yiriklashtirish. Yuklarni markalash va avtomatik identifikatsiyalashda nazorat. Yuk oqimlarini tavsifi, tahlili va modellashtirish.

14-mavzu. Transport tizimlarining infratuzilmasini nazorat qilish

Transport infratuzilmasi tushunchasi va uning asosiy xususiyatlari. Transport koridorlari. Yevropa va Yevroosiyo transport koridorlari. O'zbekiston Respublikasining xalqaro transport koridorlari. Transport koridorlarida tranzit tashuvlarni nazorat qilish.

15-mavzu. Logistika tizimida qaytish oqimlarini nazorat qilish

Teskari logistikani tashkil etishning mohiyati va muammolari. Qaytish oqimlarini tashkil etish sabablari. Yopiq ta'minot zanjirini yaratishdan olingan foyda. Logistika sohasida qayta ishlash: tovarlar va qadoqlarni qayta ishlash. Qaytish oqimlarini boshqarish texnologiyalari va ularni optimallashtirish.

16-mavzu. Logistika funksional sikllari ko'rsatkichlari

Logistika vositalarini xarid qilish samaradorligini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Inventarizatsiyani boshqarish sohasini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Ishlab chiqarish logistikasi samaradorligini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Logistikaning transport funktsiyasi samaradorligini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Ombor funktsiyasini tahlil qilishda foydalaniladigan ko'rsatkichlar. Logistika xizmatining darajasi.

17-mavzu. Logistika ekspertizasi, tahlili va auditi

Logistik tahlil tushunchasi. Kompaniyaning logistika faoliyatini tekshirishni uslubiy ta'minlash.

18-mavzu. Logistik tizimlarda logistik ko'rsatkichlar kontrollingi

Logistika tizimining ko'rsatkichlari: korxonaning umumiy xarajatlarida logistika ulushi ko'rsatkichi. Moddiy-texnik ta'minot bo'yicha byudjetning bajarilishi ko'rsatkichi. Korxona umumiy xarajatlarida ombor va transport ulushi ko'rsatkichlarini nazorat qilish.

19-mavzu. Korxonaning logistika operatsiyalarini mahalliy baholash mezonlari tizimi

Logistika tizimining samaradorligini oshirish chora-tadbirlari. Ta'minot zanjiri samaradorligi ko'rsatkichlari. Daromadlilikni baholash mezonlari va usullari. Logistika tizimining ishlashi rentabelligini va uning elementlarini baholash: ishlab chiqarish rentabelligi, mahsulot rentabelligi, tannarx, avanslangan kapital, korxona rentabelligi. Logistika tizimining daromadlari va foydasini oshirish omillari. Logistika jarayonlarining korxona xarajatlarining shakllanishiga ta'siri. Daromadlilikning ikkita asosiy ko'rsatkichi: aylanma rentabelligi, mulkning rentabelligi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Logistik tizimda kontrolling nazariyasi.
2. Logistika korxonalarini boshqarish tizimida strategik va operativ nazorat.
3. Korxonalarda obyektlarni nazorat qilish.
4. Rejalashtirish tizimi ta'minot zanjirlarida strategik va operatsion kontrolling.
5. Strategik kontrolling va strategik rejalashtirish.
6. Logistika faoliyatini operativ kontrolling va operativ rejalashtirish.
7. Logistik tizimlar modellari.
8. Logistika tizimini boshqarish uchun axborot ta'minoti.
9. Tarqatish tizimini tanlashda nazorat qilish: asosiy tamoyillar.
10. Logistik tizimni boshqarish xususiyatlari.
11. Logistika tizimida buyurtmalar bajarilishini nazorat qilish.
12. Logistika tizimida yetkazib berishni nazorat qilish.
13. Yuklarni tashishni tashkil qilish va boshqarishnda kontrolling.
14. Transport tizimlarining infratuzilmasini nazorat qilish.
15. Logistika tizimida qaytish oqimlarini nazorat qilish
16. Logistika funksional sikllari ko'rsatkichlari.
17. Logistika ekspertizasi, tahlili va auditi.
18. Logistik tizimlarda logistik ko'rsatkichlar kontrollingi.
19. Korxonaning logistika operatsiyalarini mahalliy baholash mezonlari tizimi.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida, mavzularga mos pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llaniladi. Amaliy mashg'ulotlarda muammoli vaziyatlar, amaliy topshiriqlar, keyslar, masalalar ishlanadi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Zamonaviy dunyoda transportning roli. Transport vazifalari.
2. Tovarlarni o'z vaqtida yetkazib berishning afzalliklari.